TIJD Schrift

nummer 70, december 1998

Historische Vereniging Vlaardingen

Colofon

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:
- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedebouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt *f* 35,00 per jaar, voor jongeren t/m 25 jaar *f* 25, te voldoen per acceptgirokaart. Het postgironummer van de vereniging is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

W.C. den Breems, voorzitter
C.J. Hart, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. H.C. Verloop

Adres secretariaat/ledenadministratie:
Prins Bernhardlaan 12
3135 JB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7063

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Adres losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CD Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Redactie Tijd-Schrift:

E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette, bij voorkeur in WordPerfect voor Apple Macintosh of WP in MS-DOS formaat.

ISSN 1380-2992 © Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Redactioneel	3
De hongerwinter - *M. van der Vlis-Woensdrecht*	5
Het fenomeen Finse scholen - *W.C. den Breems*	13
Korte geschiedenis van de Vaten en Kistenfabriek C. van der Burg & Zonen - *M.A. Struijs*	17
Archeologie in Vlaardingen - *C. W. van den Boogert*	22
Dat vindt u niet in de dossiers - *M. Bot*	28
Boekbesprekingen	30
Ledenactiviteiten	33

De Dr. H. Bavinckschool aan de Burg. Pruissingel. Eén van de vier in Vlaardingen na de Tweede Wereldoorlog gebouwde 'Finse' scholen. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

makelaardij
De Witte

Bemiddeling bij:
Koop en verkoop
Huur en verhuur
Hypotheken
Taxaties
Beheer

NVM MAKELAAR

Alle verzekeringen

De Witte adviseur verzekerings

Schiedamseweg 26 Vlaardingen
Telefoon (010) 434 38 44
Telefax (010) 435 93 34

1e VLAARDINGSE HYPOTHEEKCENTRUM BV

SCHIEDAMSEWEG 26
POSTBUS 188
3130 AD VLAARDINGEN
TEL. 010 - 4358662

heto
schoonmaakbedrijf b.v.

J.H. van 't Wout

Kon. Wilhelminahaven Nz. 1
3134 KE Vlaardingen

Tel.: (010) 435 51 66
Fax: (010) 435 04 76

- **NIEUWBOUW**
- **RENOVATIE**
- **ONDERHOUD**
- **GROND- EN KABELWERK**
- **RIOLERING- EN STRAATWERK**

WERNER
AANNEMINGSBEDRIJF bv

James Wattweg 26
Postbus 136
3130 AC Vlaardingen
Telefoon: 010 - 4358844
Fax 010 - 4602603

Redactioneel

Zo tegen het einde van het jaar, nu de winter er weer aan staat te komen, leek het de redactie gepast om enkele 'winterverhalen' op te nemen. Toevalligerwijs spelen ze alletwee in de Tweede Wereldoorlog. In het eerste verhaalt Maria van der Vlis-Woensdrecht over een tocht die zij als kind in de hongerwinter meemaakte naar een pleeggezin in Rijperkerk in Friesland, en over een herdenkingsbank die sedert 1947 in deze plaats staat, als dank voor de opvang van de Vlaardingse bleekneusjes.

Het tweede artikel heeft ook weer iets te maken met de Tweede Wereldoorlog. Wout den Breems verhaalt hierin over de zogenoemde Finse scholen, houten schoolgebouwen, die in de wederopbouwperiode bij gebrek aan ander bouwmateriaal neergezet werden en het nog verbazingwekkend lang hebben uitgehouden. In Vlaardingen stonden er drie, maar ook in andere plaatsen waren ze te vinden. Ondergetekende heeft zijn eerste schooljaren in de houten Johannes Calvijnschool aan de Damlaan in Schiedam doorgebracht.

In het derde verhaal geeft Matthijs Struijs in het kort de geschiedenis van Vaten- en Kistenfabriek C. van der Burg & Zonen weer, naar aanleiding van een foto, genomen tijdens een door de directie van dit bedrijf in april 1945 aan het personeel aangeboden maaltijd in het nieuwe schaftlokaal. Een foto waar zijn ouders op staan, vandaar.

Redactielid Kees van den Boogert vertelt vervolgens een en ander over zijn grote hobby: de archeologie en de archeologische vereniging Helinium. Geen hobby voor mensen die bang zijn voor vuile handen!

Het laatste deel van de serie verhalen van Maarten Bot gaat over het spoorviaduct Vlaardingen-Oost. Een goede aanleiding om dit bouwwerk eens wat nader te bekijken.

Enkele boekbesprekingen (tips voor de feestdagen?) en het lezingen- en excursieprogramma voor de eerste helft van volgend jaar completeren dit laatste nummer van 1998. Tezamen met het fraaie Historisch Jaarboek is dit toch weer voldoende interessant historisch leesmateriaal om de winter mee door te komen. De redactie wenst u prettige feestdagen en alvast een voorspoedig 1999!

Eric van Rongen, eindredacteur

Nagekomen bericht: Mijlpaal

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen is bijzonder verheugd dat onlangs de heer C.A.E. de Jonge als 1250e lid is ingeschreven. Op de lezingavond van 24 november werd hem door de voorzitter, de heer W.C. den Breems, een jaarlidmaatschap van de HVV en enkele door de vereniging uitgegeven boekwerken ten geschenke gegeven.
Op naar de 1500!

Boekhuis den Draak

Veerplein 33-35
Vlaardingen
(010) 4358822
Voor **studieboeken**:
(010) 4600066

Frans Assenberg:

Vlaardingen in de vijftiger jaren
Niet eerder gepubliceerde foto's.

Cadeauprijs: ƒ 29,95
na 15-1-99 ƒ 34,95

De hongerwinter 1944/1945

Maria van der Vlis-Woensdregt

14 Februari 1945. Vijftig kinderen van personeelsleden van Melkfabriek Hollandia in Vlaardingen werden in de hongerwinter met een vrachtwagen naar Friesland gebracht, om ze zo de kans te geven te overleven.

Verslag van een ooggetuige.

Achter de woorden van de inleiding gaat een wereld schuil van ellende, honger en kou. Iemand die deze tijd niet heeft meegemaakt, kan zich heel moeilijk indenken hoe zwaar de bevolking het hier toen gehad heeft. De directeur van Melkfabriek Hollandia verwoordde het twee jaar later zo:

"Toen de oorlogskansen voor onze bezetter meer en meer slecht werden en de leiders van de nazi's al lang overtuigd waren van de onmogelijkheid de door hen ontketende oorlog te winnen, hebben zij getracht de veroverde gebieden zo lang mogelijk vast te houden, steunend op de verdedigingswerken, met de hulp van een stel collaborateurs gebouwd, en zodoende de fatale datum van hun ondergang zoveel mogelijk te verschuiven. Zij hoopten nog steeds op een wonder, dat gelukkig uitgebleven is. Ware dit wonder geschied, dan zouden wij hier zeker niet staan.

Hun strijdmethode was, wat Nederland betreft, het versterkte kustgebied van het overige deel van het land af te scheiden. Allerlei onder water gezette gebieden moesten een doorbraak van de versterkte kuststrook trachten tegen te houden. Het verkeer en vervoer naar de kuststrook werd zo veel mogelijk beperkt en werden zij buiten hun wil gesteund door de voorbeeldige spoorwegstaking, die het verkeer in het gehele land lam legde en hun oorlogstransporten danig tegenwerkte.

Dit betekende voor de bevolking in het Westen een afsnijding van de voedselproductie gebieden van ons land en waren wij daar overgeleverd aan de gunsten van de overheerser. Veel werd ons niet gegund en wij zagen iedere dag de schrijnende tegenstelling van de in overdaad levende bezetters tegenover de van honger uitgeputte bevolking.

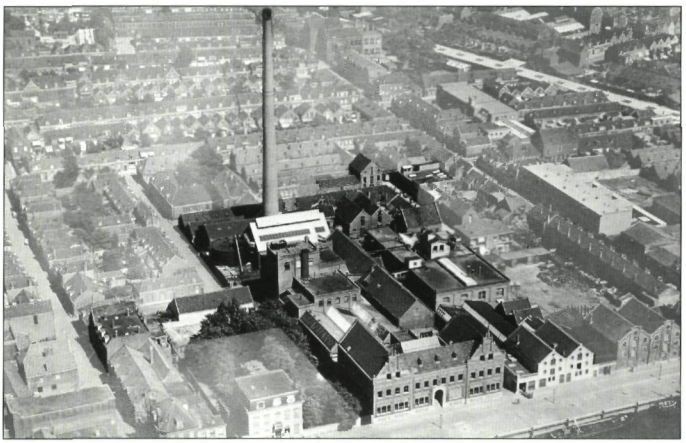

Het complex van de Melkfabriek Hollandia aan de Oosthavenkade. (Foto: Luchtfoto KLM, Stadsarchief Vlaardingen)

In het bijzonder hadden de kinderen het zwaar te verduren, omdat het voedsel, nodig voor de opbouw van hun lichaam, ontbrak. De ouders gaven met graagte zoveel mogelijk aan hun kroost, maar het voedingsgehalte der verkrijgbare levensmiddelen was verre beneden het uiterste nodige."

De verre reis

Op een dag kwam mijn oudste broer, werkzaam op het kantoor van de Melkfabriek Hollandia, thuis met het bericht dat kinderen van het personeel uitgezonden zouden worden naar Friesland, waar de voedselvoorraden veel ruimer waren. Ook broertjes en zusjes mochten mee.

Er werd thuis druk over gesproken wie daarvoor het meest in aanmerking kwamen. Besloten werd dat mijn broertje (9) en ik (13) zouden gaan. Volgens mijn moeder kon ik dan op mijn broertje passen.

Een week later moesten we gekeurd worden. Een dokter keek of we wel geschikt waren om die verre reis te maken en of we verder geen ziekten hadden. We werden goedgekeurd en konden ons gaan voorbereiden op onze reis. Koffertjes en tassen werden ingepakt en op 14 februari, in de loop van de middag, gingen we met onze ouders naar de Hollandia fabriek. Daar konden we met elkaar

kennismaken. Om ca vijf uur gingen we eten, ook de ouders. Spruitjesstampot, dat hadden we in lange tijd niet gegeten. Thuis hadden we alleen maar eten van de gaarkeuken, want we hadden geen gas en geen elektriciteit meer. Het maal smaakte overheerlijk, maar later in de auto kregen we er toch wat last van. We waren zulk voedzaam eten niet meer gewend.

Na het eten gingen we ons klaarmaken voor de reis. De auto die voor ons klaar stond was geen bus met ramen, maar een dichte vrachtauto. Van latten was een geraamte gemaakt en daar overheen was zeildoek gespannen. Aan de achterkant was een smalle deur met een luik.

Het afscheid was soms heel moeilijk, niet zozeer voor de kinderen. Voor ons was het eigenlijk een avontuur om zo'n reis te gaan maken. Maar voor de ouders moet het verschrikkelijk zijn geweest om hun kinderen zo ver weg te moeten sturen. Friesland was in die tijd even ver als nu Spanje. Bovendien moesten we in de nacht dwars door bezet Nederland, met alle gevaren van dien.

De auto had twee lange banken aan weerszijden. Onze tassen, koffers of dozen moesten daaronder en daartussen een plaatsje vinden, dus veel ruimte voor onze benen hadden we niet. Na de laatste vermaningen van onze ouders begon dan eindelijk de lange reis naar het dorpje Rijperkerk in Friesland.

Van dat dorpje hadden we voordien nooit gehoord. Toen we het opzochten in de atlas, bleek het een klein plaatsje te zijn onder Leeuwarden. Er gingen twee begeleiders mee, mevr. Geelen en de heer Odijk. Twee chauffeurs zouden elkaar afwisselen op deze meer dan 12 uur durende tocht, dat waren de heren Hofmeester en Zwartbol.

Het luikje in de deur stond open, dus konden we met moeite nog wat zien. Soms droom ik nog wel eens dat ik in die auto zit en dan zie ik door dat luikje aan weerszijden bomen voorbij flitsen. Later moest het dicht en was het pikdonker in de wagen. Zo zaten we op die eindeloze tocht, dicht tegen elkaar aan, soms wat pratend en ook wel slapend. We hadden geen idee meer van tijd of uur.

We werden beschoten

Naar ons idee hadden we al heel lang gereden, toen we vliegtuigen

hoorden en ze kwamen steeds dichterbij. Er werd hard geschoten. Later hoorden we dat we bij de IJsselbrug bij Zwolle waren. Daar werden we beschoten en de auto werd geraakt. Een jongen begon te gillen en bleek gewond te zijn. Sommige kinderen raakten in paniek en riepen om hun broertje of zusje of die soms gewond waren.

Mevr. Geelen deed daarop een zaklantaarn aan om te zien wat er aan de hand was. Maar toen werd er buiten geroepen: "Licht aus, Licht aus!" Dus ging de lantaarn weer uit, maar in dat ogenblik had ze toch gezien wat er gebeurd was. Er werd geconstateerd dat het gelukkig niet zo erg was en er werd een verband aangelegd.

We hebben toen wel een hele poos stilgestaan want er waren twee banden lek geschoten en er was maar één reservewiel. Dat wiel moest dus verwisseld worden. Maar van de Duitsers moesten we eerst van de IJsselbrug af. Want ook voor hen was het gevaarlijk met die beschieting. Nadat de band verwisseld was en het andere wiel met een ketting omhoog was getrokken zodat het niet over de weg kon slepen (de ketting was door een soldaat voor de chauffeur opgezocht) reden we weer langzaam verder door de nacht.

We hadden honger gekregen en er werden witte boterhammen met kaas rondgedeeld. Nou, dat smaakte. Toen we eindelijk in Friesland kwamen, waren we nog niet op onze bestemming. In Leeuwarden, waar een van onze chauffeurs bekend was, werd een garage opgezocht. Daar werden eerst de kapotte banden geplakt. De meesten van ons gingen hier even uit de auto om wat frisse lucht in te ademen. Want een hele avond en nacht in zo'n dichte auto, dat viel toch niet mee.

Eindelijk in Rijperkerk

Eindelijk kwamen we aan op de plaats van onze bestemming: Rijperkerk. We stapten uit bij de herberg waar de familie Stuit woonde. Daar stond warm drinken voor ons klaar. We moesten daar even wachten, want de juffrouw was er nog niet, die zou zo wel komen. De juffrouw was de zuster van dominee J.L. Couvé. De vader van ds. Couvé had bij Melkfabriek Hollandia in Vlaardingen gewerkt, vandaar het contact. Vader en zoon werkten

hierin nauw samen. Couvé senior zorgde voor de kinderen en Couvé junior verzekerde zich, door middel van een kanseloproep, van een aantal gastgezinnen.

Inmiddels waren wij naar buiten gegaan. Niet alleen uit nieuwsgierigheid, maar ook om wat heen en weer te lopen. Door de urenlange zit in dezelfde houding waren we toch wat stijf geworden. We hadden veel bekijks en commentaar van de plaatselijke jeugd die net uit school kwam. Allemaal op klompen. Dat was niet zo bijzonder. Maar jongens met lange gebreide zwarte kousen aan, zoiets kenden wij stadskinderen alleen maar uit de boekjes van W.G. van der Hulst.

Verschillende jongens die alweer honger hadden, gingen bij de bakker om brood vragen. Ze kregen met elkaar bij Salverda een half brood. Zelf ging ik met mijn broertje en nog enkelen een andere kant uit. We kwamen langs een kleine boerderij waar kippen waren en een van de jongens zei: "Wie hier komt boft, hier hebben ze kippen".

We werden teruggeroepen, want de juffrouw was er met de lijsten. Ze was gekleed in een lange loden jagersjas en ze droeg een alpino muts. Er waren nu ook inwoners van Rijperkerk gekomen om hun pleegkinderen op te halen. Telkens ging er weer een weg met zijn koffertje in zijn hand. Ik was een van de eersten die mee ging met een grote mevrouw en ik kwam terecht in het boerderijtje met de kippen, dat was boffen!

Mevr. Geelen kwam later nog even alle adressen langs om te kijken of alles in orde was. Ook konden we nog een briefje of kaartje met ons adres meegeven voor onze ouders, dan wisten zij waar we waren.

Vier maanden Rijperkerk

Zo zijn we ruim vier maanden in Rijperkerk gebleven en we hebben het erg naar onze zin gehad, ik in ieder geval.

In het begin hadden we een groot probleem en dat zal iedereen toen wel gehad hebben: we konden de mensen niet verstaan. De Friezen verstonden ons wel, maar als we een antwoord kregen was dat altijd in het Fries.

Omdat er weinig meisjes van mijn leeftijd bij de groep waren, was ik aangewezen op de meisjes van het dorp. Eerst ging dat nog wat stroef omdat ik die meisjes niet kon verstaan, maar langzamerhand ging dat beter. Ik heb daar verschillende vriendschappen aangeknoopt.

De jongens daarentegen waren allemaal ongeveer van dezelfde leeftijd en trokken dus veel met elkaar op. We konden niet naar school. Veertig kinderen in een keer erbij in een school waar één meester en één juf was, dat ging nu eenmaal niet. Dus ze waren maar wat aan het doen zo overdag. Sommige pleegouders waren heel erg bezorgd. Zo hoorde ik onlangs nog dat een jongen niet hard mocht lopen of zich druk maken want dan zou hij niet genoeg aankomen. Hij werd ook iedere week gewogen.

Wat mijzelf betreft, ik heb het heel erg goed gehad. Ik was terecht gekomen bij lieve en zorgzame pleegouders in een gezin met allemaal volwassenen en werd best wel wat verwend. Thuis hoorde ik bij de oudsten, dus moest ik vaak aanpakken. Voor schooltijd met een van mijn broers kolen gaan zoeken langs de spoorbaan, want de kachel moest blijven branden. Hier mocht ik wel wat doen, maar het hoefde niet. Vaak heb ik pake Jan geholpen op de bouw. Op het tjerkelân boontjes poten en zo ging de tijd wel voorbij. Met de taal ging het steeds beter. Ik ging Fries spreken, want dat moest ik wel. Toen ik weer thuis kwam, konden mijn ouders mij niet verstaan!

De oorkonde horend bij de herinneringsbank.

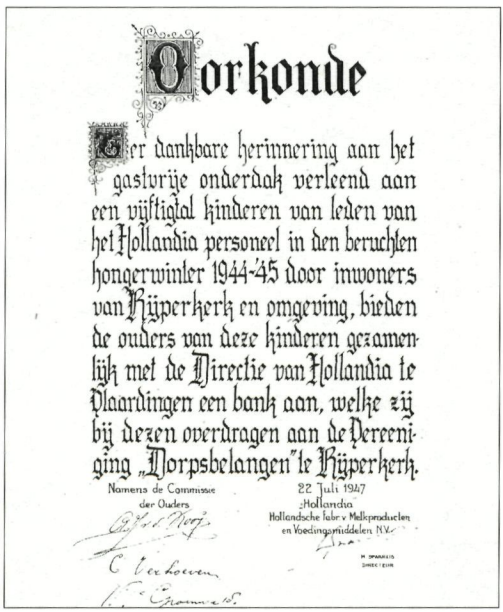

Oorkonde

Ter dankbare herinnering aan het gastvrije onderdak verleend aan een vijftigtal kinderen van leden van het Hollandia personeel in den beruchten hongerwinter 1944-'45 door inwoners van Rijperkerk en omgeving, bieden de ouders van deze kinderen gezamenlijk met de Directie van Hollandia te Vlaardingen een bank aan, welke zij bij dezen overdragen aan de Vereeniging „Dorpsbelangen" te Rijperkerk.

Namens de Commissie der Ouders

22 Juli 1947

Hollandia
Hollandsche fabr. v. Melkproducten en Voedingsmiddelen N.V.

P. SPAARNAY
DIRECTEUR

De bevrijding

In april 1945 zijn we bevrijd. Het was op een zondag toen er een bericht door het dorp ging: de Canadezen komen eraan. We gingen naar de Groningerstraatweg. En werkelijk, daar kwamen ze. Ze reden Rijperkerk wel voorbij, want ze waren op weg

naar Groningen. In het bos hadden zich wat Duitse soldaten verborgen en er werd nog geschoten. We zijn toen wel naar de kerk geweest, maar dominee heeft niet meer gepreekt. We hebben het Wilhelmus gezongen en dominee heeft gedankt voor de bevrijding.

Het bevrijdingsfeest hebben we gevierd met spelletjes en versierde wagens. Er was een wagen bij die was opgetuigd als een haringlogger waar de Vlaardingse jongens als zeelui op stonden. Dit was bedacht door ds. Couvé.

In juli 1945 kwam er een eind aan ons verblijf in Rijperkerk. Onze koffertjes en tassen werden weer gepakt en we werden door onze pleegouders naar de auto gebracht. Er stond nu geen dichte vrachtwagen voor ons klaar, maar een autobus met grote ramen.

Het afscheid was soms emotioneel en daarna reden we huiswaarts. We reden via de Afsluitdijk, die velen van ons nooit eerder hadden gezien. De reis verliep zonder hindernissen en thuis werden we met open armen door onze ouders en familie ontvangen. In het begin konden mijn ouders mij niet verstaan, omdat ik alleen nog maar Fries sprak.

Een natuurstenen bank als dank!

Het Rijperkerker verhaal heeft nog een vervolg. In augustus 1947 werd aan Rijperkerk een natuurstenen bank aangeboden, namens de directie van Melkfabriek Hollandia en de ouders, uit dankbaarheid voor de goede zorgen voor de Vlaardingse kinderen. Directie en ouders waren bij de aanbieding aanwezig. De bank werd eerst geplaatst in het park de Vijversburg. Sinds 1964 heeft de bank een ereplaats gekregen midden in het dorp.

De directeur die de bank aanbood besloot zijn toespraak aldus: "Dames en heren.
Ik ben nu gekomen tot het eigenlijke punt, waarvoor wij hier bij elkaar gekomen zijn: de overdracht van de herdenkingsbank. Er bestaat voor zover ik weet geen 'Bond van pleegouders van Hollandia kinderen', en daarom achten wij het verantwoord aan de vereniging Dorpsbelangen te Rijperkerk te verzoeken, deze herdenkingsbank onder haar hoede te willen nemen.

Van deze overdracht mag ik hierbij aan het bestuur van Dorpsbelangen deze oorkonde overhandigen, en hoop, dat

Dorpsbelangen over dit geschenk aan de inwoners van Rijperkerk en omgeving wil waken, en de technische afdeling van Hollandia te Vlaardingen op de hoogte wil houden, als onderhoud van de bank voorziening vraagt.

Hiermede is de laatste stap gezet op de weg, die in donkere dagen begon. Wij hebben na deze donkere dagen het licht zien komen, wij hebben onze bevrijding medegemaakt. Wij leven nu weer in een tijd van opbouw van alles wat door dom geweld vernield werd. Wij hopen dat gij, Rijperkerkers, wanneer de gelegenheid zich daartoe voordoet, een ogenblik rust zult zoeken op deze bank en u daarbij in herinnering roept, de weldaad door u in benarde tijden bewezen aan kinderen van het personeel van Hollandia te Vlaardingen".

Een ereplaats voor de bank. Maar in onze harten een ereplaats voor al die pleegouders, die ons zo liefdevol opnamen in hun gezinnen. In mijn hart ook een ereplaats voor de familie Van der Kooi, waar ik die maanden heb gewoond en waar ik goed en liefdevol ben verzorgd. Daarom hebben wij onze jongste dochter Ankje genoemd naar mijn pleegmoeder Beppe Ankje.

De hardstenen bank die op 27 juli 1947 werd aangeboden aan de vereniging 'Dorpsbelangen' in Rijperkerk. In de bank is een steen gemetseld met de tekst: 'Ter dankbare herinnering aan de gastvrijheid door de gemeentenaren van Rijperkerk en omgeving in donkere dagen verleend aan kinderen van het personeel van de Melkfabriek Hollandia te Vlaardingen, februari - juli 1945, aangeboden door directie en ouders'. (Foto: auteur)

Het fenomeen Finse Scholen

Wout den Breems

In de fotoboeken 'Tijdsbeeld van Vlaardingen' deel 3 en 4 komen een aantal foto's voor van de zogenaamde Finse Scholen. In de bijschriften was het niet mogelijk om uitgebreid in te gaan waarom er vier van deze, uit hout opgetrokken, scholen in Vlaardingen werden gebouwd. In dit artikel iets meer uitleg over de Openbare Hugo de Grootschool en de Rooms-Katholieke Don Boscoschool, beide aan de Curaçaolaan, de Hervormde Prinses Wilhelminaschool aan de Floreslaan en de Gereformeerde Dr. H. Bavinckschool aan de Burgemeester Pruissingel.

Ons land had na de Tweede Wereldoorlog een ontstellend tekort aan scholen. Overvolle, vaak dubbele klassen met 50 leerlingen waren geen uitzondering. Soms was het zelfs zo, dat de ene helft van de kinderen 's morgens en de andere helft 's middags van de school gebruik moest maken. Zo kon men ook in Vlaardingen de bevolkingsaanwas niet opvangen, die hier ook nog eens extra sterk was omdat men van heinde en ver werknemers aantrok voor de nieuwe industrieën.

Doordat materialen en vaklieden in die tijd ontbraken, kon op korte termijn alleen door het bouwen van houten scholen in die nood voorzien worden. In een tijdsbestek van anderhalf jaar werden er in vijftig gemeenten in ons land 115 van deze scholen gebouwd.

Vier van deze scholen, die men vanwege de herkomst 'Finse Panagro' scholen noemde, werden in 1950 in Vlaardingen gebouwd. Drie ervan werden in de Indische Buurt gebouwd. Een nieuwbouw wijk met veelal eengezinswoningen, die kort na de oorlog ten westen van de Burgemeester Pruisingel ontstond. Een vierde school verrees aan de Burgemeester Pruissingel. De onderdelen van de gebouwen werden in Finland gefabriceerd en vervolgens genummerd verpakt naar Warmond in Nederland verscheept. Daar ondergingen de bouwdelen indien nodig nog enige nabehandeling. Wanneer de onderdelen op de plaats van bestemming aan-

De Dr. H. Bavinck-school aan de Burgemeester Pruissingel. Een fraai Vlaardings voorbeeld van een 'Finse school'. Op deze in 1953 genomen foto wordt hard gewerkt aan de fundering van een uitbreiding van het oorspronkelijke gebouw. In dit nieuwe gedeelte zal later een kleuterschool gevestigd worden. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

kwamen kon het schoolgebouw door een 10-tal speciaal daarvoor opgeleide arbeiders in elkaar worden gezet. Vooraf moest er wel een gemetselde of gegoten fundering aangelegd worden.

Het opzetten duurde in totaal zo'n dertien weken. Overigens was de architectuur van de Finse scholen zuiver Nederlands. Zij waren ontworpen door het architectenbureau M. & Ir. D.Th. Laurentius te Voorschoten. Opvallend aan de scholen was de klokkestoel met schoolbel boven de ingang. De lokalen waren 6.10 breed en 8.40 meter lang en er was plaats voor ruim 48 leerlingen. De ramen besloegen vrijwel de gehele zijde van het leslokaal, zodat er veel lichtinval was, temeer nog omdat tegenovergesteld aan de gangzijde ook ramen waren.

De aanvankelijk 6 lokalen, al binnen een aantal jaren uitgebreid tot 8, lagen alle achter elkaar en waren met elkaar verbonden door deuren. Langs deze lokalen liep een brede gang waar ook de garderobe en de toiletten waren. De gangen waren betegeld met rode trottoirtegels. Aan de inrichting van de scholen was veel aandacht besteed. De stoffering, gordijnen in pasteltint en fraaie platen met dieren en bloeiende planten verhoogden de sfeer. Een degelijke centrale verwarming, die onder het raam aan de buitenwand was geplaatst, maakte het in koude tijden aangenaam. Een school waar de kinderen graag naartoe gingen !

Het Ministerie van Wederopbouw, alsmede het Ministerie van

Kunsten en Wetenschappen rangschikten de Finse scholen destijds onder het hoofd: 'permanente gebouwen'. Menigeen zal zich verwonderen hoelang deze scholen inderdaad mee zijn gegaan.

In de jaren tachtig zijn de Finse scholen uit het Vlaardingse stadsbeeld verdwenen. Wie nog enige Finse-school nostalgie wil oproepen doet er goed aan eens langs de Schoolstraat, hoek Warande, in Schiedam te gaan, om daar nog iets te bewonderen uit de tijd van de Wederopbouw.

Bron:
Nieuwbouw in Nederland, 1953. Uitgave Van 't Hoen's Periodieke Pers.

Dr. H. Bavinckschool, klas 4, 1954. Achterste rij vlnr: Paul Hofman, Dik van Noord, Wim Vergeer, Adrie Selier, Rene Koevoet, Arend Bos, Henk Groeneweg. Middelste rij vlnr: Bram Beekam, Anneke Heerema, Nelie van Wieringen, Jannete Wasink, Gerard van Leeuwen. Voorste rij vlnr: Ria Olieman, Tini van Noord, Gera Beekman, Thea Verboon.

Voor kopieën (ook in KLEUR) moet je naast de molen zijn!

maandag t/m vrijdag
van 09.00 - 17.30 uur

DRUKKERIJ A. OUWENDIJK & ZN. offsetdruk - sneldruk - copyshop - fotoservice

Kortedijk 16-a 3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322*
Telefax (010) 435 3205
(avond/weekend of b.g.g. (010) 434 2474
E-mail (06-55) 532 655)
Internet ouwendijk@dsv.nl
www.dsv.nl/~ouwendyk

H. van Toor JZN Distilleerderij BV

is één van de laatst overgebleven ambachtelijke distilleerderijen.
Onze meest bekende specialiteiten zijn Schelvispekel, Kandeel,
Kaneellikeur, Advocaat, Boerenjongens en Boerenmeisjes.

In Vlaardingen en Schiedam zijn deze produkten o.a. te koop bij de volgende slijterijen:

'De Wijnoogst', Loper 22, Vlaardingen
'De Bourgondiër', Billitonlaan 96, Vlaardingen
'Groenoord', Laan van Bol'Es, Schiedam

LIEVREDOOR
Antiquariaat en Boekhandel
In- en verkoop van oude, curieuse, verzamelwaardige en antiquarische boeken
Hoogstraat 53 - 3131 BL Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7152
Telefax (010) 435 1122
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 12.00 tot 17.00 uur

Wilt u extra inkomsten uit vermogen? VSB Bank. Ook uw bank voor sparen.

VSB•BANK
VSB. Daar kom je verder mee.

Korte geschiedenis van de Vaten en Kistenfabriek C. van der Burg & Zonen

Matthijs A. Struijs

Tijdens het werken aan de Kroniek van Vlaardingen over het jaar 1945 ten behoeve van het Historisch Jaarboek 1996, trof ik in april 1945 een bericht aan over een feest bij de Vaten en Kistenfabriek C. van der Burg & Zn., ter gelegenheid van de herdenking van de 100e geboortedag van de oprichter van dat bedrijf, Cornelis van der Burg. Gelijktijdig met dit feest werd op 12 april een nieuw schaftlokaal in gebruik genomen, een lokaal dat plaats bood aan 300 personen en dat voorzien was van een toneel.

De toen verschijnende krant 'De Maasmonder' was zo vriendelijk om een uitgebreid verslag van dit feest te publiceren en uit de toen gehouden toespraken blijkt de geschiedenis van dit bedrijf tot 1945.

Dit verslag lezende kwamen mij twee zaken in gedachten. In de eerste plaats een door mijn ouders zorgvuldig bewaarde foto van een grote groep mensen, in een met vlaggetjes versierde ruimte gezeten aan lange tafels, waarop borden met voedsel. Aan de linkertafel zijn mijn ouders te ontwaren. Zelf wist ik wel dat deze foto uit de bezettingstijd 1940-1945 moest dateren en dat het iets betrof dat met 'Kees Verburg' te maken had, waar mijn vader enige tijd heeft gewerkt. Verder weet ik, dat mijn ouders het als een soort wonder beschouwden dat zij in die moeilijke bezettingstijd een goede maaltijd voorgeschoteld kregen. Maar bij welke gelegenheid deze foto was gemaakt wist ik niet precies. Later dacht ik wel eens dat het om een zogenaamde 'éénpans'-maaltijd ging, die in de bezettingstijd door diverse instellingen en bedrijven wel meer werden georganiseerd. In de kronieken van de jaren 1940-1944 heeft u daarover vermeldingen kunnen aantreffen.

Gedachtig aan wat Bildad sprak tot zijn vriend Job: "Wij toch zijn van gisteren en weten niets..." (Job 8: 8 en 9), vroeg ik aan

Ter gelegenheid van de herdenking van de 100ste geboortedag van de oprichter van Vaten- en Kistenfabriek C. van der Burg & Zonen en het in gebruik nemen van het nieuwe schaftlokaal van het bedrijf werd op 12 april 1945 aan het personeel een maaltijd aangeboden. (Foto: auteur)

mijn zus, die, hoewel ook van mijn generatie, toch al wat langer in Vlaardingen verblijft dan ik, of zij iets meer van deze foto wist. En ja: "Hij moet gemaakt zijn kort voor of net na de bevrijding van 1945 en bij 'Kees Verburg' en ze aten stamppot". In het verslag over het feest bij Van der Burg komt inderdaad voor dat het gezelschap "zich in een ander lokaal onder een vrolijk lied aan den maaltijd begaf die overvloedig was". Gecombineerd met de datering kort voor de bevrijding, kan het niet anders of de foto is bij het feest van Van der Burg gemaakt. Veel later kan de foto trouwens niet zijn gemaakt, want mijn vader vertrok eind 1945 naar de firma Van Abshoven.

Het tweede wat mij te binnen viel toen ik het feestverslag las, was dat in een Tijd-Schrift iets over Van der Burg had gestaan. In nummer 59 staat inderdaad 'een impressie' van Cor Verschuren, die voornamelijk handelt over de firma Van der Burg. Aan het eind van het artikel vroeg de heer Verschuren zich af of de geschiedenis van Van der Burg ooit nog eens beschreven zou worden. Welnu, zie hier uit het - veel langere - feestverslag het geschiedenisoverzicht.

Met een welkom kwam allereerst aan het woord de nestor van de firmanten, de heer Jacob van der Burg Czn, die het daarbij echter liet en zijn zoon Cornelis zijn rede liep vervolgen, omdat hij "zich na zijn ziekte nog niet wél genoeg gevoelde". Die ziekte is kennelijk snel daarna verergerd, want Jacob van der Burg overleed op 31 juli 1945, op 73-jarige leeftijd.

Uit de toespraak van J. van der Burg, die dus door zijn zoon werd voorgedragen bleek "dat de Stichter der firma, de heer C. van der Burg, opgroeide in een gezin van elf kinderen. Zijn vader was kuipersbaas en reeds op 9-jarige leeftijd moest de jonge Kees de school verlaten om in de kuiperij te helpen, tegen een loon van 10 cent per week. Toen hij 13 jaar was overleed zijn vader en zijn broer Martinus nam de kuiperij over. Na een jaar bij zijn broer in dienst te zijn geweest, ging de jonge Kees met een hoeker ter haringvisscherij, om, na afloop van de teelt, op een zeilschip te monsteren dat naar Indië voer. Op 21-jarigen leeftijd kwam hij weer in zijn vak terug.

Op 22-jarige leeftijd trouwde hij en kuipte tot hij 27 jaar was er lustig bij zijn broer Martinus op los. Toen verliet hij hem en begon op primitieve wijze voor eigen rekening. Twee jaar later kocht hij een pand aan het 'Waaigat' en liet dat inrichten voor kuiperij met bovenwoning. In 1890 nam hij een perceel grond in erfpacht aan de Oosthavenkade, stichtte er een woonhuis met een werkplaats voor den haringhandel. In 1894 kocht hij de VL 8 en een jaar later ging L. van der Lugt er mee ter haringvisscherij. In 1894 werd de kuiperij aan de 1e Van Leijden Gaelstraat gebouwd, waaraan in 1902 de zagerij werd toegevoegd, die in 1907 een stoommachine noodzakelijk maakte, terwijl in 1914 de fabriek werd uitgebreid. Deze laatste uitbreiding heeft de Stichter echter niet beleefd. Hij was in 1902 op 67-jarige leeftijd overleden.

Intusschen waren in 1902 de heeren G. en J. van der Burg als firmanten in de zaak opgenomen, die onder den naam C. van der Burg & Zn. werd voortgezet. Het bedrijf breidde zich voortdurend uit. In 1921 werd begonnen met de kistenfabricage, terwijl in 1925 een fabriek aan de Vetteoordskade werd aangekocht en tot kistenfabriek werd ingericht.

In 1940 overleed de heer G. van der Burg, waarmee spreker (de heer J. van der Burg dus) 50 jaar had samengewerkt en werden

spreker's zonen de heeren C. en G. van der Burg in de firma opgenomen.

Heden, op dezen gewichtigen herdenkingsdag, heeft men gemeend voor het personeel een schaftlokaal te moeten inrichten en spreker hoopt dat er een dankbaar gebruik van gemaakt mag worden. Spreker eindigde met dank aan Hem, Die de arbeidslust en de krachten geschonken heeft en alles met Zijn onmisbaren zegen heeft willen bekronen."

De heer C. van der Burg Jbz. voegde aan de woorden van zijn vader nog een dankwoord toe aan de aannemers Spuijbroek en Van Zanten, die de zaal hadden gebouwd. Hij merkte tevens op dat de directie lang had geaarzeld "in deze bange dagen deze middag te organiseren (en spreker denkt aan de leden van het personeel in het buitenland) maar tenslotte is men over deze aarzeling heengestapt omdat het goed is eens eenige uren uit de dagelijksche beslommeringen te zijn in prettige sfeer".

Namens het bazen- en machinistenpersoneel werden vervolgens portretten van alle firmanten Van der Burg aangeboden. Het jongste zoontje van C. van der Burg Jbz., 'de nieuwe stamhouder Kees' toonde de schilderijen vanaf het toneel aan de aanwezigen. Namens het overige personeel werd een olieverfschilderij van P.J. Verveen van de Maashaven te Rotterdam aangeboden.

Na de maaltijd bracht men de middag verder door in het nieuwe schaftlokaal, waar men bezig werd gehouden door het gezelschap Barthly. De heer Van der Velden dankte aan het eind van de bijeenkomst de directie voor het schaftlokaal en de verdere sociale verbeteringen en voor de voedselvoorziening in de afgelopen winter. "Hij wees er op, dat na den oorlog samenwerking van Directie en personeel noodig zal zijn voor den opbouw van de zaak en sprak daarover zijn beste wenschen uit".

Nadat baas Borsboom, die een groot aandeel had gehad in de organisatie van één en ander, was bedankt voor zijn inspanningen, sloot deze het feest met een dankwoord af.

1845 12 APRIL 1945

Ter herdenking van de geboortedag van wijlen den Heer C. VAN DER BURG, oprichter van het bedrijf.

Wijze: AL IS ONS PRINSJE NOG ZOO KLEIN.

1. Wat deed U in het Waaigat zeg? Ha! Ha!
   Ik kuipte daar mijn tonnen af, Ja! Ja!
   De tonnen werden schoongemaakt
   En daarna netjes klaargemaakt.
   Zeg weet U nog van toen,
   Ik liet het netjes doen.

2. Zeg Kees. wat deed U daar nog meer? Ha! Ha!
   Ik pakte voor Amerika. Ja! Ja!
   Zes-tientjes werden goed gepakt,
   Daardoor hield ik steeds het contact,
   Zeg weet U nog van toen,
   Ik liet het netjes doen.

3. Wat deed U aan den havenkant? Ha! Ha!
   In haring en in zoutevisch. Ja! Ja!
   Op Binnen- en op Buitenland
   Ging alles vlug al van de hand.
   Zeg weet U nog van toen,
   Kees liet het netjes doen.

4. Wat deed j' in de van Leijden-Gael? Ha! Ha!
   Daar zaagde Kees de duigen klaar. Ja! Ja!
   Het werd een heel gemengd bedrijf,
   Hield concurrenten van het lijf.
   Zeg weet U nog van toen,
   Kees liet het netjes doen.

5. Een reederij werd opgezet. Ha! Ha!
   Zij vingen haring in het net. Ja! Ja!
   't Ging jaren goed, maar 't is gewisch
   Dat reederij geen pretje is.
   Zeg Kees wat deed je toen,
   U liet het and'ren doen.

6. De zagerij werd stoomerij. Ha! Ha!
   't Werd machinale kuiperij. Ja! Ja!
   Zij maakten vaten glad en rond,
   Dat ieder het een wonder vond.
   Zij lieten 't netjes doen,
   Zeg weet U nog van toen.

7. Zoo breidde het bedrijf steeds uit. Ha! Ha!
   't Werd haring, visch en kuiperij. Ja! Ja!
   Fabriek voor kisten kwam er bij
   Voor groenten van de tuinderij.
   Zeg weet U nog van toen,
   Zij lieten 't netjes doen.

8. Ook kwam er een traanstokerij. Ha! Ha!
   Dat alles kon er nog wel bij. Ja! Ja!

Fragment uit één van de feestliederen.

Archeologie in Vlaardingen

Kees van den Boogert

U leest het geregeld in Groot Vlaardingen en zelfs wel eens in de landelijke pers. Dat in Vlaardingen opgravingen zijn verricht, voorwerpen zijn opgedolven en meningen wat houvast hebben gekregen aan de hand van archeologische bodemvondsten. En misschien vraagt u zich wel eens af, wie dat doen en waarom en waar precies.

Ik zal proberen enige duidelijkheid te verschaffen. Ik ben overigens geen deskundige op het gebied van de archeologie, maar wel een enthousiaste vrijwilliger en daarom zal ik alleen uit eigen waarneming en ondervinding iets opschrijven

Als zo velen in deze tijd kreeg ik rond de 60-jarige leeftijd de handen vrij. Ik had altijd al belangstelling getoond voor het werk van de archeologische vereniging Helinium, maar ik was nooit in de gelegenheid geweest me er bij aan te sluiten. Helinium is een club van geïnteresseerde amateurs (maar ook vaklui kunnen lid worden) die, waar zij de kans krijgt, opgravingen doet in Vlaardingen en omgeving. Verder verzorgt de vereniging dia-lezingen en excursies op archeologisch gebied en onderhoudt zij nauwe banden met het Vlaardings Archeologisch Kantoor (VLAK). Het VLAK wordt gevormd door beroepsmensen in dienst van de gemeente Vlaardingen onder leiding van Tim de Ridder, de huidige stadsarcheoloog.

Toen ik zo'n vijf jaar geleden bij Jeroen ter Brugge (Tim's voorganger) aanklopte en mijn diensten aanbood, kon ik meteen de andere week komen. Plaats van melding: achter het Ibis hotel. Toen ik daar aankwam zag ik weinig anders dan zwarte blubber, vriendelijker gezegd, zwarte aarde. Meteen was ik er aan verslingerd. Zwarte aarde = terra nigra en dat is toch ook mooi in de tuin, nietwaar? Daarom poog ik sindsdien de ene met de andere hobby, tuinieren, te combineren. Het verenigingsblad van Helinium heet trouwens ook TERRA NIGRA. En als u lid wilt worden van

Helinium bent u hartelijk welkom en automatisch op dat blad geabonneerd. Alle bijzonderheden op archeologisch gebied over onze stad en omstreken komt u daarin tegen. En, mocht het u ontgaan zijn: onze praktijkruimte is gevestigd aan de Westlandseweg, in de voormalige boerderij van dokter Moerman.

Laat ik nu enkele belevenisjes schetsen die voor mij de 'highlights' zijn en maakten dat ik een blijvertje bij Helinium werd.

November 1993. Op de laatste werkdag van dat seizoen, vrijdag 15 november, deed ik dé vondst van mijn pas twee maanden oude archeoleven: een zwart aardewerk potje, helemaal gaaf en zo'n 2000 jaar oud. Uit de Romeinse tijd dus. Ooit gebruikt door een gezin van Batavieren of Kananefaten. Het is sindsdien te bezichtigen in een vitrine van museum Hoogstad.

Dat we toen stopten met het buitenwerk (normaal werken we 12 maanden per jaar buiten, ijs en weder dienende) had alles met het museum te maken. De stal van de boerderij werd als praktijk- en museumruimte ingericht en daar moesten heel wat handen aan te pas komen. Van november 1993 tot mei 1994 deed ik ook een duit in het zakje als vrijwilliger-krullenjongen en als schilder. Niet als kunstschilder, maar meer als 'anstreicher', u weet wel.

Juli 1994. In de bloedhitte van die maand was ik met een groep amateurs, variërend in leeftijd van 16 tot 70 jaar, putten aan het

Een overzicht van een deel van het opgravingsgebied aan de Dijksteeg, tijdens de open dag in de zomer van 1997. (Foto: Vlaardings Archeologisch Kantoor)

graven bij Wijk bij Duurstede (voorheen Dorestad). We vonden overigens weinig anders dan botten, botten en nog eens botten. De paar leuke vondsten die gedaan werden, een mes bijvoorbeeld, kwamen op naam van beroepskrachten, maar daar kon niemand wat aan doen. 's Avonds waren er interessante verhalen en berichten en veel, veel bier, want was warm en nog eens warm!

Opgravingen in de Fransenstraat/hoek Kuiperstraat onder grote belangstelling van het publiek (Foto: Vlaardings Archeologisch Kantoor)

December 1994. We waren al lang weer aan het graven in Vlaardingen, toen de klap op de vuurpijl volgde. Nog steeds waren we bezig achter het Ibis-hotel. Het Hoogstad-terrein was toen nog een grote woestenij waar de bouwvakkers al oprukten, maar waarin de archeologen zich ingegraven hadden en succes wilden boeken voordat de winkels boven hun hoofd zouden verrijzen. Boringen hadden uitgewezen dat daar 'iets' moest zitten uit de Romeinse tijd. Maar wat? We vonden scherven van aardewerk die er op duidden dat er ooit menselijke bewoning was. We zochten dus naar restanten van een huis, een boerderij of wat ook. Dat 'wat ook' werd het. Want, waar niemand op gerekend had: we vonden diverse duikers. (Geen overblijfselen van onderwatersporters, maar waterhuishoudkundige constructies.) Dat we die wilden redden en conserveren is duidelijk. Dààr gaat het om. Dan valt het niet zwaar om zo'n twee meter onder het maaiveld uitgeholde boomstammen die diagonaal in de bodem steken en vol zitten met klei en bagger zien te hanteren. Dan is niet erg om dat vlak voor Kerst rond zes uur 's avonds, pikdonker dus, met volgelopen rubberlaarzen bij 2 graden boven nul geheel met de hand te doen. Ik wil u alleen maar warm maken voor zulk soort gebeuren!

Dat doen we ook door belangstellenden die achter het hek staan en vragen: "Wat zoeken jullie nou?" als antwoord te geven: "We

zoeken de waarheid." Men is dan perplex en toch liegen we niet, want daar gaat het om. Wij willen de vaderlandse geschiedenis wat meer volume geven, meer dan nu in de schoolboekjes staat vermeld.

1995/1996. De Fransenstraat en de Kuiperstraat. Zo midden in de stad is er uiteraard altijd publiek en kan de archeoloog wel de hele dag aan de gang blijven met uitleg aan de belangstellende kijkers. Die kunnen zich vaak moeilijk voorstellen dat de gravers met hun dagelijks werk bezig zijn en het zich daarom niet kunnen veroorloven om de hele dag tekst en uitleg te geven. Toch, die toeschouwers, die burgers van Vlaardingen, zijn degenen voor wie het allemaal gedaan wordt!

Zomer 1996. Weer zijn we bezig achter het Ibis hotel, op het Hoogstad-terrein. En je houdt het niet voor mogelijk, exact op de plek waar we de 2000-jarige duiker gevonden hebben verrijst nu .... een duiker! Accoord, die is in een moderner jasje gestoken; hij is van steen en niet van hout, maar toch! Wie was z'n tijd nu voor? Enfin, we werkten daar zo lang het weer en de nieuwbouw ons toestonden en verkasten toen naar de Dijksteeg.

"...Dan valt het niet zwaar om zo'n twee meter onder het maaiveld uitgeholde boomstammen die diagonaal in de bodem steken en vol zitten met klei en bagger zien te hanteren..."
Gemakkelijk was het ook niet, gezien deze opname van de auteur (bovenaan) en enkele collega's op 20 december 1994. (Foto: Vlaardings Archeologisch Kantoor)

Voorjaar 1997. Weer zaten we midden in de stad en we verplaatsten ons per fiets van Hoogstad naar de Dijksteeg. Met dit verschil dat we een keetwagen van de gemeente hadden en dus niet genoodzaakt waren elke dag alle gereedschappen e.d. mee te nemen van en naar Hoogstad. Aan de Dijksteeg was een warwinkel van beerputten en waterputten uit 17e t/m 19e eeuw en geregeld werden aardige dingen gevonden.

Tussen haakjes, die plastic zakken en emmertjes, waarin we de gevonden voorwerpen doen, bevatten ook aangekleefde klei en zand en bagger. Dat zoeken we uit op de basis Hoogstad. Is het al te onwerkbaar weer buiten, dan maken we de vondsten schoon en droog om gedetermineerd en geclassificeerd te worden. Waar

mogelijk worden de scherven weer aaneengelijmd tot een complete pot of wat het ook was. Maar dat blijven krenten die echt niet dagelijks in de pap zitten.

Af en toe maken we uitstapjes naar plaatsen waar iets van onze gading te zien is. Vaak zijn daar dan collega-gravers bezig, amateurs of vaklui. Veel verschil in ambitie is er meestal niet, enthousiast dus. Begin september van elk jaar maken de amateurs, in ons geval dus de leden van Helinium, een 2-daags reisje naar het buitenland. Dat buitenland - we houden het bescheiden - beperkt zich tot even over de grens, dus België of Duitsland. Hoewel, de laatste keer, in de Ardennen, passeerden we zelfs de Franse grens om een romeins grafveld in ogenschouw te nemen. De toeleidende wegen waren vaak niet meer dan karresporen, maar ja, je bent amateur of niet!

Sinds januari 1998 zijn we bezig achter het gesloopte Kolpabad. Enfin, u heeft het via de media vernomen: er is daar wellicht een kasteel(tje) te vinden, gebouwd voorafgaande aan de boerderij d'Engelsche Boomgaerd (of was het toch Engel z'n boomgaerd?). Hoe dan ook, we hopen klaarheid te krijgen voor eind 1998, want daarna komen de bouwvakkers weer met hun hete adem in onze nek, en dan moeten wij weer verkassen naar ....? U hoort het nog wel.

Tot ziens dus, achter het hek of in het museum. Dat laatste is trou-

Een van de vele putten die bij de opgravingen aan de Dijksteeg gevonden zijn. (Foto: Vlaardings Archeologisch Kantoor)

wens elke zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur geopend; u vindt er vaste exposities en vitrines met wisselcollecties. De vaste zaken betreffen een nagebouwde herberg uit de 18e eeuw met een geheel authentiek interieur uit die tijd. Verder een leerbewerker in zijn laat-middeleeuwse werkplaats. U zou zo een bestelling bij hem plaatsen! Teruggaand in de tijd ziet u een leefruimte uit de ijzertijd met de primitieve voorwerpen waarmee men zich toen in leven moest zien te houden. Tot slot een kijkje op het leven van de jagers in de oertijd. Voor slechts één gulden mag u dit alles bekijken en u verwonderen over het feit dat alle voorwerpen die u in de vitrines ziet in Vlaardingen gevonden zijn. En last but not least: er is altijd iemand aanwezig die zo nodig nadere uitleg kan geven. Dus vraagt u maar!

ECHTE VLAARDINGERS KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman
stoffering

Kuiperstraat 39b
3131 CH Vlaardingen
Tel/fax: 010-4351073

EEN UITERST BETROUWBAAR EN VAKKUNDIG ADRES

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL - ZONWERING - BEHANG

Dat vindt u niet in de dossiers

Blauwe lucht zien door beton

Maarten Bot

Na de bevrijding kwam met het weer beschikbaar komen van benzine en olie het verkeer vrij snel op gang. Door de snelle economische groei werd het verkeer van en naar Schiedam en Rotterdam steeds intensiever. Niet alleen op de weg, maar ook met de trein. Dat leidde vrij spoedig tot een onhoudbare situatie bij de overweg Vlaardingen-Oost. De bediening van de overwegbomen werd een zenuwslopende bezigheid.

Daarom nam de Raad op 2 mei 1951 het besluit dat er een plan moest worden voorbereid in overleg met de Nederlandse Spoorwegen en de provincie Zuid-Holland. De Schiedamsedijk was namelijk een provinciale weg. Het overleg leidde er toe dat er een ondertunneling van de spoorbaan zou komen, de huidige Mr. L.A. Kesperweg. In 1953 werd het plan door de Raad zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Spoorwegen en provincie zouden bijdragen in de kosten. Bij die kosten was ook opgenomen een bedrag voor kunstzinnig versiering van de tunnel.

Goof van Brandwijk kreeg de opdracht om een ontwerp te maken voor verfraaiing van de betonnen bak over de weg. Hij werd door burgemeester Heusdens uitgenodigd om één en ander te bespreken en ik moest een verslag van het besprokene maken ten behoeve van het College van Burgemeester en Wethouders.

De burgemeester deelde Van Brandwijk mee wat de opdracht zou worden. En uit het overleg met de provincie en de Nederlandse Spoorwegen was wel gebleken dat verwacht werd dat het wapen van de provincie zou worden opgenomen. Ook het wapen van Vlaardingen zou niet misstaan, ook al lijken die twee griezelig veel op elkaar. Enkele raderen konden de Nederlandse Spoorwegen symboliseren en ook de bedrijvigheid van het Waterweggebied kon symbolisch worden aangebracht.

Maar ja, ze waren het wel met elkaar eens dat die betonnen bak

er nogal zwaar ging uitzien. Waarop de burgemeester plotseling vroeg: "Meneer Bot, weet u nog wat?". "Nou, Burgemeester," zei ik, "als ik op de Schiedamseweg loop en boven de foyer van de net klaar gekomen Stadsgehoorzaal de versiering zie, dan vind ik het zo mooi dat je door die symbolische harpen of lieren of wat het ook zijn de blauwe lucht kan zien. Beton is een mooi materiaal, maar het is zo massaal, zo massief. Dus het zou aardig zijn als je ook hier de blauwe lucht zou kunnen zien door die betonnen bak, al zou het maar door simpele, ronde gaten zijn."

En zo is het gekomen. Als u van Schiedam komt en de tunnel nadert, kunt u door mijn 'simpele, ronde gaten' de blauwe lucht zien. Als het tenminste niet bewolkt is.

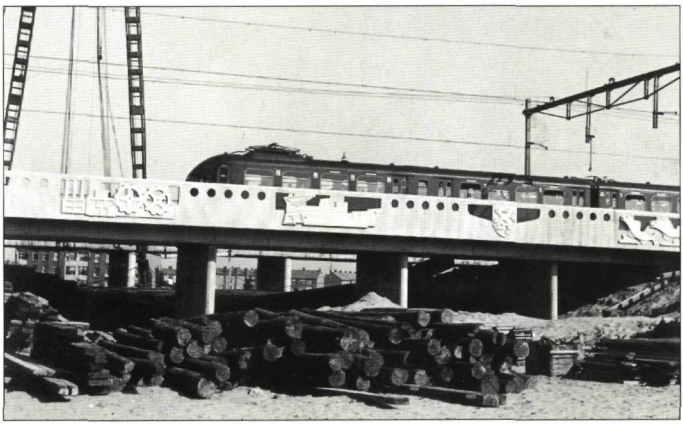

De entree van de stad vanuit de richting Rotterdam/Schiedam wordt vanaf 1953 gevormd door het spoorviaduct bij station Vlaardingen-Oost. De door de Vlaardingse beeldhouwer Govert van Brandwijk ontworpen kunstzinnige versiering vertoont, behalve de allegorische voorstellingen van de bedrijvigheid van de stad en de wapens van stad en provincie, de door de auteur voorgestelde gaten, waardoor niet alleen de lucht, maar ook de treinen te zien zijn. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

P.A. van der KOOIJ

Vlaardingen: Showroom, Kethelweg 24, telefoon (010) 434 07 22

Boekbesprekingen

De onderduik voorbij, door Frits Huls. *Verkrijgbaar bij het Streekmuseum Jan Anderson, Kethelweg 50 in Vlaardingen voor f 9,50.*
Begin 1998 was in het Streekmuseum Jan Anderson een tentoonstelling ingericht over onderduikers in Vlaardingen in de Tweede Wereldoorlog. De aanleiding hiervoor was een bezoek van een van hen, Harry Visser, die als kind die periode had meegemaakt, aan Vlaardingen, op zoek naar sporen uit dat verleden en met het idee om de belevenissen (beter) bekend te maken en voor nu en later vast te leggen. Om dit doel speciaal ook voor de (lagere)schooljeugd te bereiken, ontstond het initiatief zijn verhaal te boek te stellen en dat is met dit boekje gebeurd. Het geeft een goede indruk van de problemen waar Joodse Nederlanders die zich niet wensten te schikken naar de bevelen van de bezetters mee te maken kregen. En niet te vergeten, de mensen die hen onderdak boden. Spanningen tussen onderduikers onderling en met de gastgevers waren bepaald niet ongewoon! Het Achterhuis in Vlaardingen, maar dan - gelukkig - wel met een goede afloop. Ondanks het soms voor de schooljeugd mijns inziens enerzijds niet altijd even begrijpelijke, en anderzijds soms ook een beetje kinderlijke taalgebruik, is het toch een bijzonder aardig boekje dat het kopen zeker waard is.

Historische Atlas van Vlaardingen, samengesteld door Jeroen P. ter Brugge. *Verkrijgbaar in de boekhandel voor f 29,95..*
In dit fraai uitgevoerde boekwerk zijn alle tot nu toe bekende kaarten die van (delen van) Vlaardingen verschenen zijn in de periode 1540 tot 1821 samengebundeld. Bijzonder zijn de kaarten die onlangs in een archief in België gevonden zijn en het bezit van de familie d'Overschie van Neeryse in de 17e eeuw laten zien. Het aardige van het boek is dat het een volledig overzicht geeft van alle kaarten uit de genoemde periode. Een minpuntje is, dat de meeste kaarten nogal klein zijn afgedrukt. Noodgedwongen, uiteraard, om de omvang van het boek niet te groot te laten worden, maar het maakt het gedetailleerd bestuderen van de kaarten wel wat lastig. Aan de andere kant, bij elke kaart staat vermeld waar hij zich bevindt, dus is het altijd mogelijk om het orgineel te bestuderen; een goede aanleiding om ook eens een archief te bezoeken! De mooiste kaarten vind ik de in kleur uitgevoerde en over een volledige pagina afgedrukte exemplaren. Daar kan je over het algemeen wel goed de details bestuderen en dan verbaas je je erover welke details de kaartenmakers destijds met toch primitieve middelen op papier wisten te krijgen. Het waren wel vakmensen.

Voor cartofielen zoals ik is een dergelijk boekwerk natuurlijk een verplichte aanschaf, maar ook voor anderen is er een belangrijke reden om het te kopen. De opbrengst gaat namelijk naar de Stichting Tijdelijk Wonen/Opvanghuis Elckerlyc in Vlaardingen, waar

daklozen kunnen worden opgevangen en voorbereid op een normaal functioneren in de maatschappij. De Ronde Tafel 56 kan met deze uitgave gecomplimenteerd worden!

75 jaar St.-Willibrordus- en St.-Jozefschool, samengesteld door Kees Warmerdam. *Verkrijgbaar voor f 20 bij de samensteller, Anna van Burenstraat 44, 3136 CH Vlaardingen, tel. (010) 4743220.*

De St.-Jozefschool voor Mavo in de Holywijk is voortgekomen uit de St.-Willibrordusschool, die als lagere school op 1 mei 1922 werd geopend aan de Boslaan te Vlaardingen en op 1 september van dat jaar werd uitgebreid met een eerste ulojaar. In 1997 bestond de school dus 75 jaar en ter gelegenheid daarvan is een rijk geïllustreerd jubileumboek verschenen, waar naast historische gegevens, herinneringen en verhalen van oud-leerlingen en -personeel zijn opgenomen.

Voor die historische gegevens is onder meer geput uit een in Tijd-Schrift 34 over de school zelf gepubliceerd artikel en enkele stukken over Aug. A. Boudens, die ruim dertig jaar de school heeft geleid.

Naast de geschiedenis van de school, die van de Boslaan via de Maassluissedijk voert naar de Willem de Zwijgerlaan en een totaal van zo'n 700 leerlingen, zijn het vooral de persoonlijke ontboezemingen die de waarde van het boek bepalen. Verhalen en herinneringen die het grootste deel van die 75 jaar beslaan en die het boek een zeer gevarieerd, maar steeds boeiend karakter geven. En dat zeer zeker niet alleen voor (oud)leerlingen en personeel.

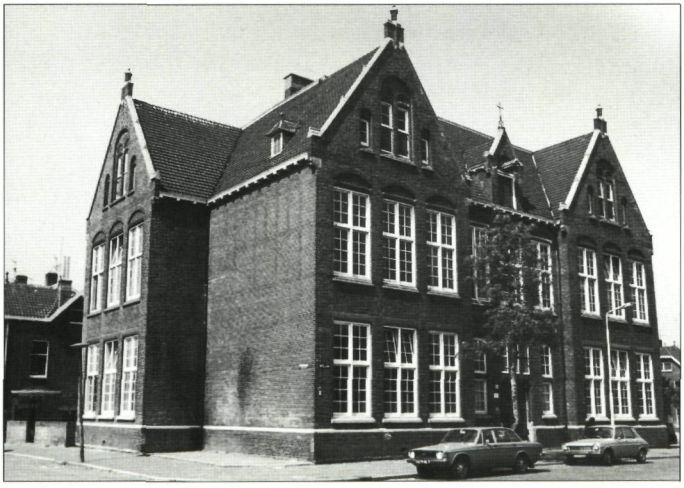

De St.-Willibrordus-school voor lager en (m)ulo onderwijs op de hoek van de Boslaan en de Spoorsingel. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Vlaardingen 1999.
Geen boek, maar de laatste Vlaardingen-kalender van deze eeuw. Een verzameling fraaie tekeningen van Paul Westerdijk, voormalig voorzitter van de HVV, die zijn voorliefde voor geschiedenis niet alleen in historische publikaties, maar ook op kunstzinnige manier tot uiting brengt. De tekeningen geven een beeld van plekken in Vlaardingen in de jaren tachtig, die sedertdien soms aanzienlijk veranderd zijn. De tekeningen zijn afkomstig uit de collectie van Streekmuseum Jan Anderson en de uitgave is verzorgd door de Europese Bibliotheek in opdracht van Boekhuis Den Draak.

De kalender is voor de prijs van f 19,95 te verkrijgen bij de Vlaardingse boekhandel en dan heeft u een heel jaar betaalbare, maar fraaie kunst aan de muur hangen.

Facetten en **Facetten II,** door Aat Rolaff.
In het Historisch Jaarboek 1998 staat het gedicht De Hoogstraat, uit de tweede bundel. Een aanklacht tegen de staat van de straat, zoals die ook al bij eerder gelegenheden door de Historische Vereniging is geuit, maar nog nooit in de vorm van een sonnet. Ik ben persoonlijk niet erg warm te krijgen voor gedichten, maar deze bundels vormen een uitzondering op die regel. Dat ligt natuurlijk ook wel aan de onderwerpen: de facetten zijn facetten van Vlaardingen. Mijn complimenten voor de dichter, die de fraaie uitgaves ook nog eens geheel in eigen beheer heeft verzorgd. *In tegenstelling tot wat in het Historisch Jaarboek staat, zijn beide Facetten nu reeds te koop bij Boekhandel en Antiquariaat Lievredoor en Boekhuis Den Draak, voor de prijs van f 22,50 per deel.*

Het geslacht Dorn/Torn in Duitsland en Nederland, 400 jaar familiegeschiedenis, door W. Torn en J.J. Torn.
Het resultaat van een speurtocht van tientallen jaren naar de herkomst van de stamvader van het geslacht Dorn/Torn in Nederland. Ook in Vlaardingen woont sinds 1857 een tak van deze familie. Een bekend lid was bijvoorbeeld Dirk Torn, die ruim 40 jaar bode was op het stadhuis en vele maatschappelijke functies vervulde. Het overzichtelijke, fraai uitgevoerde en rijk van illustraties voorziene boek is door de dames Torn in eigen beheer uitgegeven en is voor de prijs van *f* 37 + verzendkosten te bestellen bij J.J. Torn, Gageldonk 2, 3823 AJ Amersfoort, tel. (033) 456 1748

(E. van Rongen)

Ledenactiviteiten 1999

Aan het einde van dit kalenderjaar kunnen wij u alvast het volgende programma voor de eerste helft van het komende jaar in het vooruitzicht stellen:

Dinsdag 26 januari 1999: schaatsen en wielrennen

Deze avond hebben we een tweeledig programma. Allereerst besteden we aandacht aan de meer dan 100-jarige geschiedenis van 'De Vlaardingse IJsclub' (DVIJC). De huidige voorzitter, de heer Joop Verbeek, zal aan de hand van een serie plaatjes over die 100-jarige vertellen. Bovendien proberen we om die avond het grootste archiefstuk in het Stadsarchief, dat ook over de DVIJC gaat, in ons midden te hebben....

Na de pauze zal Jan van Hees ons vertellen over een sport die nauw aan het schaatsen geliëerd is. Werd er in de winter geschaatst, in de zomer hield men de conditie op peil door te wielrennen. En Jan maakte - o.a. ook ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de regionale Wielrennersvereniging 'De Coureur' - een studie over deze sport in Vlaardingen. Ook dat belooft dus een interessante (dia-)lezing te worden!

En om het geheel nu af te maken hebben we een locatie weten te reserveren die op een steenworp afstand ligt van de vroegere IJsbaan Soenda, namelijk de grote zaal van De Wetering aan de Claudius Civilislaan 40 (dus iets voorbij de VOS). Er is voldoende parkeerruimte in de buurt en met de bus (lijn 56) stapt u het beste uit aan de Floris de Vijfdelaan, kruising Jacoba van Beierenstraat (deze straat loopt u uit tot aan het fietspad naar de Heemtuin, vlak ervoor gaat u linksaf langs het fietspad en dan komt u vanzelf op de parkeerplaats van De Wetering).

De aanvang is 20.00 uur en de zaal is open vanaf kwart voor acht.

Dinsdag 23 februari 1999: kolen

In deze bij uitstek winterse maand nóg een winters onderwerp, n.l. 'kolen'. Tegenwoordig is het een luxe, om de open haard nog met deze brandstof te stoken, maar vroeger kende men vrijwel niet anders...

Vanavond hebben we twee legendarische namen uit de Vlaardingse kolenwereld in ons midden, namelijk de heren Henk Brobbel en C. de Willigen (de laatste nog onder voorbehoud). Eerstgenoemde zal -aan de hand van een aantal dia's- vertellen over de roemrijke kolentijd van zijn familie (eindigend bij de start van de Federatie 'Kolenbron' en het opheffen van 'Brobbel West'), en de ander verhaalt over zíjn ervaringen, en zal ook 'technisch' over soorten kolen etc. kunnen vertellen. Al met al een team sprekers dat al uw vragen over kolen kan beantwoorden!

De plaats van bijeenkomst is dit keer weer héél bijzonder, n.l. de grote kolenloods van v/h Brobbel West aan de Deltaweg 90 (tussen de Gamma en Sintmaartensdijk). In het

pand is thans gevestigd 'Het Goed' (voorheen het Kringloopcentrum), dat grootscheeps aan het verbouwen is om er een echte comfortabele kringloop-winkel van te maken. Een warm onthaal en koffie of thee zijn inmiddels toegezegd, en ook vinden zij het leuk om u te laten zien wat er van de loods geworden is!

We beginnen om acht uur en vanaf kwart voor acht bent u welkom. Er is met dit gebied helaas geen goede busverbinding.

Dinsdag 23 maart 1999: Algemene Ledenvergadering

(Let op: abusievelijk werd eerder de 30e gemeld: dit moet dus 23 maart zijn!).

Bij traditie is dit de avond van de Algemene Ledenvergadering, waar u het beleid van het afgelopen jaar kunt toetsen en de plannen voor het nieuwe verenigingsjaar voor het voetlicht komen.

Normaal begon de ledenvergadering om half acht, maar dat was voor een aantal mensen niet goed haalbaar. Omdat we de ervaring hebben opgedaan dat de vergadering hooguit een half uurtje duurt, beginnen we de avond deze keer toch gewoon om acht uur. Na de ledenvergadering houden we een korte koffiepauze en zetten we om plm. half negen de avond voort met het openbare deel van het programma.

Uit eigen collectie en dankzij de medewerking van het Streekmuseum Jan Anderson en het Visserijmuseum zal Hannie Baauw (lid van het ServiceTeam VVV Vlaardingen, vanwaar zij ook in de VVV-cursus 'Ken uw Stad' de Vlaardingse klederdracht behandelt) met haar medewerk(st)ers en een aantal kinderen en jongeren de 'Vlaardingse dracht' presenteren. Jan Anderson zal hierbij uitleg geven over wat er te zien is. Jan heeft destijds (met enige andere terzake bekende Vlaardingers) zijn medewerking verleend aan het Klederdracht-onderzoek van Herman Roza (zie het Historisch Jaarboek Vlaardingen 1982).

De bijeenkomst vindt plaats in de grote zaal van Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring 90 (buslijn 52, halte Churchillsingel/winkelcentrum (nieuwe) Loper). Tip voor chauffeurs: probeert u vanaf de Holysingel rechtsaf de Robert Schumannring in te gaan. Rechtdoor rijden, aan einde parkeren (daar is meestal nog wél plaats!) en dan nog klein stukje verder lopen door de Jean Monnetring.

Dinsdag 27 april 1999: atelierbezoek (u kunt alvast inschrijven!)

Deze avond wordt een bijzondere: we zijn van plan een viertal ateliers te bezoeken waarin nog het echte handwerk wordt gebezigd. U moet hierbij denken aan een bezoekje (in kleine groepjes) aan een echte houtdraaierij, een glas-atelier, een edelsmid etc. Dus beroepen, die echt zeldzaam zijn geworden, dan wel op historische gebied 'iets te vertellen hebben'. Onderweg pauzeren we nog en deelname (voor de koffie en voor de ateliers) bedraagt slechts *f* 5,- per persoon.

De plannen zijn nog niet uitgekristalliseerd en we zijn altijd in voor goede ideeën uwerzijds (snel bellen: 435 3322!).

Als u mee wilt, dan graag voor 10 april het bedrag overmaken op de girorekening 750978 van de Historische Vereniging Vlaardingen. Zo kunnen we de praktische zaken voor dit Atelierbezoek op tijd regelen. U hoort dan ook bijtijds waar we die avond zo rond kwart voor acht verzamelen.

Dinsdag 25 mei 1999: Bergen op Zoom

Traditie-getrouw is de mei-bijeenkomst gewijd aan de gemeente die we tijdens onze busexcursie in juni zullen bezoeken. Dit jaar is dat Bergen op Zoom. De excursie zelf staat gepland op zaterdag 26 juni a.s. (zie verderop), maar vanavond komt de heer Van Riemsdijk van de Historische Kring Bergen op Zoom ons een serie dia's laten zien, waarbij hij vele geschiedkundige wetenswaardigheden zal vertellen. Gezien de achtergrond van onze spreker (oud-militair) zal hij ons ook zeker onderhoudend kunnen vertellen over de vestingwerken van deze plaats. Al met al een goede voorbereiding voor de excursie. De avond begint om 20.00 uur (zaal open 19.45 uur) en de plaats wordt in het volgende Tijd-Schrift bekend gemaakt.

Zaterdag 26 juni 1999: najaarsexcursie (u kunt alvast inschrijven!)

Zoals hiervoor al aangekondigd, gaat de busexcursie dit jaar naar Bergen op Zoom. Met 219 officiële monumenten zeker goed voor een hele mooie wandeling, waarvoor we twee plaatselijke gidsen hebben uitgenodigd.

Al in de 13e eeuw speelde Bergen op Zoom een belangrijke rol in het scheepvaartverkeer van Antwerpen naar Engeland, Holland, Rijnland en Gelre vice versa, totdat de scheepvaart naar Antwerpen zich verplaatste naar de Westerschelde. De stad werd meer en meer handelsplaats en tweemaal per jaar werd er een grote (Europese) vrijmarkt gehouden. Het 'Markizaat' sloot zich in 1577 aan bij de Prins van Oranje. In 1581 en 1588 hield het stand tegen het beleg van Parma, en ook in 1622 bleef de stad overeind tijdens een beleg door Spinola en was daarop de inspiratie van Valerius toen deze het lied 'Merck toch hoe sterck' componeerde... In die tijd was zij van groot strategisch belang, gelegen op de grens van Holland, Zeeland en de generaliteitslanden. Tussen 1700 en 1740 werd Bergen op Zoom op advies van Menno van Coehoorn nogmaals versterkt tot een vrijwel onneembare vesting, die echter tegen een Frans bombardement in 1747 toch niet bestand was. Na een maandenlange belegering, waarbij een deel van het centrum werd kapotgeschoten, gaf de stad zich over. Herbouw volgde, maar de stad heeft zich nooit helemaal hersteld. In deze eeuw ontwikkelde zij zich van een vrij slaperige garnizoensstad tot een industrieel centrum van meer dan regionaal belang.

Na de stadswandeling zullen we de lunch gebruiken en daarna gaan we een kijkje

nemen bij de Markiezenhof, het voormalige 'stadspaleis' van de Markiezen van Bergen op Zoom, met monumentale stijlkamers, porselein, wandtapijten en meubilair. Voorts Bergs aardewerk en een uitgebreide collectie kermisminiaturen. Ook is daar een maquette van de vesting te bewonderen.

Op de terugreis rijden we nog naar het plaatsje Oudenbosch, waar u de (op kleinere schaal nagebouwde) Sint Pieter uit Rome kunt bekijken. Vervolgens rijden we terug naar Vlaardingen waar we rond half zeven weer aan zullen komen.

De kosten van deze dag-excursie (incl. koffie/gebak, stadswandeling, lunch, bezoek Markiezenhof, busvervoer en fooi chauffeur) bedragen ongeveer *f* 50,- per persoon voor leden (en hun partner), en *f* 60,- voor niet-leden, zolang er plaats is!

Opgave uitsluitend door overmaking van *f* 15,- reserveringskosten per persoon op postgiro 750978 van de Historische Vereniging Vlaardingen. U wordt ingeschreven in volgorde van betaling. Voorlopige inschrijvers die onverhoopt niet meekunnen moeten dat uiterlijk 15 mei telefonisch melden bij penningmeester A. Andriessen (tel. 435 6285), waarna het bedrag wordt teruggestort. Gaat u wel mee dan dient u voor 15 mei het aanvullende bedrag over te maken. Niet tijdig afgemelde reserveerders verspelen het betaalde inschrijfgeld.

Tot zover het programma voor het komende halfjaar.

Tot slot nog even uw aandacht voor het volgende. Wij herinneren u er nogmaals aan dat u, wanneer u erg slecht ter been bent, een zitplaats voor een lezing kunt reserveren (uitsluitend op de dag van de bijeenkomst tussen 14.00 en 16.00 uur op nummer 435 3322).

De Lezingencommissie ontving echter ook enerzijds bericht van mensen die er tegenop zien om (wegens ouderdom, slecht-ter-been-zijn enz.) naar de plaatsen van de bijeenkomsten te komen, anderzijds hoorden wij van leden die het helemaal niet erg vinden om op weg naar de bijeenkomst juist zulke mensen even op te halen. Wij willen vraag en aanbod graag koppelen en vernemen uw vervoersvraag resp. -aanbod graag op bovengenoemd telefoonnummer, op werkdagen tussen 10 en 5 uur.

Vooral voor Schiedamse leden even aandacht s.v.p. Een ouder lid van onze vereniging, wonend in Schiedam, kan onze bijeenkomsten om genoemde reden echt niet bezoeken, maar zou dit wel graag willen. Wie helpt?

Wij wensen u goede feestdagen, een plezierige jaarwisseling en weer graag tot ziens op onze bijeenkomsten in het nieuwe jaar!

Namens de Lezingen/excursie-commissie,
Arie Ouwendijk

Wout den Breems (1947) is geboren en getogen in Vlaardingen en afkomstig uit een oud Vlaardings reders- en vissersgeslacht. Hij is werkzaam bij Bloemenveiling Holland, vestiging Bleiswijk, als hoofd kwaliteit en keuring. Daar was hij geruime tijd voorzitter en nu nog lid van de ondernemingsraad. Voor hij in 1984 toetrad tot het bestuur van de HVV, waarvan hij thans voorzitter is, was hij bestuurder van de Vlaardingse Damvereniging en de Rotterdamse Dambond. Van zijn hand verschenen diversen historische uitgaven, zoals: 500 jaar Den Breems, 100 jaar Arnold Hoogvlietstraat, Kerkgebouwen in Vlaardingen, Vlaardingen in Wintertijd, Dragen en Begraven in Vlaardingen en, met co-auteur Eric van Rongen, Tijdsbeeld van Vlaardingen in vier delen.

Kees van den Boogert is sinds circa 4 jaar lid van de redactie van Tijd-Schrift. Voor hij in december '93 'in ruste' ging werkte hij ruim veertig jaar bij de Magnesiet- en Amarilfabriek op verschillende posten, maar voornamelijk als verkoopcorrespondent buitenland en expediteur. Sinds zijn vroegste jeugd is hij filatelist, hoewel tuinieren meer aandacht heeft sinds hij in Holy Noord woont. Daarnaast verdiept hij zich — letterlijk — in de archeologie.

Maria van der Vlis-Woensdrecht is huisvrouw. Zij ging als meisje van 13 jaar met een jonger broertje in de winter van 1944-1945 naar Rijperkerk in Friesland om zo de hongerdood te ontkomen. Haar oudste broer was bediende op het kantoor van de Melkfabriek Hollandia, die deze uitzending verzorgde. In 1995 kreeg zij van een comité in Rijperkerk een uitnodiging om daar met haar man 50 jaar bevrijding te komen vieren en werd zij gevraagd in een herdenkingsdienst wat te vertellen over haar ervaringen van destijds. Zo ontstond het in dit Tijd-Schrift gepubliceerde artikel. Zij en haar man hebben nog steeds sterke banden met de kinderen en kleinkinderen van haar pleegouders.

Matthijs A. Struijs (1939) begon op 14-jarige leeftijd zijn werkzame leven, in het boekdrukkersvak. Vijftien jaar later stapte hij over naar de cliëntenregistratie van een bank. Vanwege zijn belangstelling voor geschiedenis in het algemeen en die van Vlaardingen in het bijzonder, werd hij in 1978 aangesteld als atlasbeheerder en bibliothecaris bij het Stadsarchief Vlaardingen. In die functie ontwikkelde hij zich tot een geschiedkundig veelschrijver. Hij publiceerde vele artikelen, o.a. in Tijd-Schrift, en heeft diverse Vlaardings-historische boeken op zijn naam staan.

AART PONTIER B.V.

boek- en kantoorboekhandel

- *Een winkel vol leesplezier voor jong en oud*
- *Ruime sortering boeken*
- *Specialisatie in tijdschriften*
- *Grote collectie handenarbeidartikelen*
- *Kunstschilders benodigdheden*
- *Schoolartikelen*
- *Luxe vulpennen van PARKER*
- *Telefax-service*
- *CD-Rom en andere Multi-media-artikelen*
- *Digitale kleurcopiën*
- *Inbindservice*
- *En nog veel meer...*

De Loper 11-13
3136 CM Vlaardingen
Postbus 6110
3130 DC Vlaardingen
Tel. 010 - 474 32 15
Fax 010 - 474 10 77

SIGILLVM · OPIDI · DE · VLMARIA